

Demeter info december 2024

Verschijnt 4 keer per jaar / Nummer 100

- [Wie helpt er mee om de Demeter afzet te vergroten?](#)
- [Tarieven 2025](#)
- [Demeter in het BioAcademy Winterprogramma](#)
- [Nieuwe Collegiale Toetsing ronde van start](#)
- [Bovaer](#)
- [Prognoses en gegevens](#)
- [Landbouwconferentie Dornach 5 – 8 februari 2025](#)
- [Nieuwe DLC leden](#)
- [Preparaten werk en Klett lezen op Kraaybeekerhof](#)
- [Mutaties](#)

Wie helpt er mee om de Demeter afzet te vergroten?

Uit het sociologisch [onderzoek](#) van het Louis Bolk Instituut zoals gepresenteerd op het wetenschappelijk congres van 20 november j.l. komt het duidelijk naar voren: Onze boeren willen graag met het verhaal naar buiten en meer afzet van Demeter producten.

Om die uitdaging aan te gaan, starten we een **Demeter Marketing/afzet werkgroep** met mensen uit de keten die ideeën en energie hebben om bekendheid en afzet van producten onder Demeter keurmerk te vergroten.

Nadrukkelijk niet een vaste commissie, maar een dynamische werkgroep die met ideeën aan de gang gaat. Sander Verbeek (de Grote Kamp) Henk Jan Sijtsma (Machandel) Krispijn van den Dries (BioRomeo), Marc van Rijsselberghe (Salt Farm Foundation) en Christianne de Kort (Biofoodie) hebben zich hier al spontaan voor aangemeld. Vanuit ons bestuur willen Ronald van Marlen (NaNa Bio) en Peter Lamet (BD-Totaal) zich er graag bij aansluiten. Heb je interesse? Laat het weten aan bert@stichtingdemeter.nl

Tarieven 2025

Stichting Demeter zet zich -met een klein gemotiveerd team van in totaal 4 fte's- in om de kosten voor onze licentiehouders op een aanvaardbaar niveau te houden. Kostenstijgingen door inflatie moeten wij echter wel jaarlijks doorrekenen. Onze tarieven voor 2025 worden derhalve met gemiddeld 4% verhoogd. Dat geldt niet voor de omzet gerelateerde bijdrages omdat de inflatie daarin al is verdisconteerd. Het nieuwe tarievenblad voor 2025 zoals het is geaccordeerd door ons bestuur vind u [hier](#).

Demeter in het BioAcademy Winterprogramma

Geen BioBeurs, maar gelukkig wel een online winterprogramma met interessante Webinars geïnitieerd door de BioAcademy. Drie onderdelen brengen wij hier onder jullie speciale aandacht omdat ze voor en door Stichting Demeter worden georganiseerd. Het programma is nog niet 100% definitief qua tijdsindeling. Kijk daarom voor het definitieve programma en aanmelding einde jaar op www.bioacademy.nl

De Boerentronrede

Donderdag 23 januari 16.00 -16.30

Na een indrukwekkende en zeer goed bekeken [Boerentronrede](#) van Meine Koopmans van de Novalishoeve vorig jaar, valt nu de eer te beurt aan Gerlof Pronk en Jaap Gorter van de Naoberhoeve, de drijvende krachten achter deze gemengde biodynamische zorgboerderij in het Drentse Echten. Hoe creëer je een levende landbouwcultuur waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten? Een landbouwcultuur met ruimte voor jong en oud om te werken aan de eigen levensvragen en veerkracht?

De *boer en de tron* zullen er zeker weer zijn, maar volgens Gerlof 'is de *rede* in onze samenleving volledig zoek. 80% van wat in de supermarkt ligt is geen voeding, maar vulling'. Het belooft een creatieve en bevlogen opening te worden van het Bio Academy winterprogramma

Doorschakelen naar Demeter, durf je dat?

Dinsdagavond 28 januari 20.30

Biodynamische landbouw bestaat al 100 jaar en kent een rijke landbouwcultuur. Op onderdelen gaat biodynamisch verder dan biologisch. In deze landbouwcultuur staat de bodem centraal en wordt het landbouwbedrijf gezien als een levend organisme. Naast de achtergronden van biodynamische landbouw, komen ook praktische maatregelen aan de orde. Hoe kom ik in aanmerking voor het Demeter certificaat?

Sprekers: Rixt Derks (Stichting Demeter) en Leen Janmaat (WerkendeVeld)

Dit Webinar is er ook voor bedoeld dat 'twijfelaars' zich kunnen oriënteren en daarna ook nog aanmelden voor de volledige doorschakelcursus. Een meerdaagse cursus met Leen Janmaat en andere zeer ervaren docenten op de verschillende werkgebieden van de biodynamische landbouw.

Je kunt je natuurlijk ook nu al opgeven voor de volledige cursus: [Programma doorschakelcursus 2025](#). Voor nadere informatie of opgave: leenjanmaat57@gmail.com. Of direct via [Aeres Warmonderhof](#).

Biodynamisch: Impact op bodem, klimaat en gezondheid

Maandag 3 februari 19.45

Langjarig vergelijkend wetenschappelijk onderzoek toont aan dat de voordelen van de BD landbouwmethode wetenschappelijk significant zijn voor bodem, klimaat en de voedingswaarde van onze producten. Ook de onderzoeksresultaten over de verhouding tussen kosten en opbrengsten zijn positief.

Leen Janmaat en Bert van Ruitenbeek lopen de belangrijkste resultaten uit de onderzoeken langs en wat de BD landbouwmethode kan betekenen om een goede balans te vinden op het landbouwbedrijf en hoe deze voordelen ook richting consument kunnen worden benut.

Sprekers: Leen Janmaat (WerkendeVeld) en Bert van Ruitenbeek (Stichting Demeter)

Nieuwe Collegiale Toetsing ronde van start

Er druppelen nog wat laatste CT rapportages binnen, maar over het algemeen is de CT periode 2023-2024 afgerond.

Uit de groepsevaluaties zijn veel positieve reacties binnen gekomen zoals: "Het geeft nieuwe inzichten, je kijkt met andere ogen naar je bedrijf, het helpt om echt tijd vrij te maken voor reflectie, nieuwe inspiratie gekregen, aanscherpen van je visie, waarden en toewijding".

Er wordt veelal benoemd dat er voldoende stimulatie en veiligheid is. Maar er zijn ook geluiden dat het nog uitdagender mag: "we komen net niet op de intieme laag van je eigen ontwikkeling/ bedrijfsontwikkeling, dat komt doordat je nog best een vreemde voor elkaar bent". Ook wordt benoemd dat er nog meer uit de methode te behalen valt, door nog meer te focussen op innerlijke drijfveren. En door meer focus te hebben op de problematiek/ thema van het bedrijf tijdens de rondgang. Verder komt uit de evaluatie naar voren dat de begeleiding overall ontzettend goed gewaardeerd wordt, "goede balans tussen vrij laten en ingrijpen, zorgt dat je bij de essentie komt, stimuleert doorvragen, heerlijk elkaar bevragen en verdwalen, en de begeleider zet ons dan weer op het rechte pad". Er wordt ook gezegd dat regie van de begeleider echt noodzakelijk is, om steeds weer terug te pakken en daarmee verdieping aan te brengen.

Deze week wordt de definitieve nieuwe groepsindeling rondgestuurd voor de CT ronde 2025-2026. De meeste groepen zijn (grotendeels) hetzelfde gebleven. Een enkele groep is

'opgeheven' en onderverdeeld in andere groepen i.v.m. gebrek aan begeleiders in die regio of een te kleine groeps grootte.

Bovaer

Er kwamen de afgelopen weken meerdere vragen bij ons binnen over het middel Bovaer, dat wordt aangeprezen en ingezet als diervoedingsadditief om de methaanuitstoot van koeien te verminderen. Bovaer is echter vanuit zowel de Europese Verordening voor biologische landbouw verboden en vanzelfsprekend ook vanuit onze voorwaarden. De biodynamische landbouw gaat immers uit van gezonde systemen, waarbij koeien volop weidegang krijgen, deze herkauwers vooral ruwvoer van eigen bodem krijgen en de veestapel door de grondgebondenheid beperkt is. Ons antwoord is verder te vinden op de pagina [veel gestelde vragen](#).

Plantenkwekerij Jongerius en CMS vrij plantgoed

Op 10 september 2024 zijn Elise Padmos (Certificeerder Landbouw) en René Heusschen (Coördinator Certificering) van Stichting Demeter op bezoek geweest bij Plantenkwekerij Jongerius om te spreken over het preventiebeleid om Demeter telers CMS vrij plantgoed te leveren.

Jongerius geeft aan dat er sinds 2024 voorraden plantgoed wordt gekweekt in plaats van zoals voorheen alles op bestelling. De standaard voor de voorraad rassen zijn allemaal al CMS vrij. Het enige risico wordt gevormd als er een grote partij CMS ras wordt geteeld en het restant via de voorraad wordt verkocht. Als dit om een CMS ras gaat, dan staat dit pas op de afleverbon. Om te voorkomen dat er een CMS ras wordt afgeleverd bij een Demeter bedrijf, dient degene die bij Jongerius uitlevert te weten welke telers wel/ geen Demeter zijn.

Er is afgesproken dat Stichting Demeter ieder jaar in november een lijst aanlevert met Demeter licentiehouders. Met deze lijst kan Jongerius deze klanten de status Demeter geven. Daarnaast komt er een extra vraag op het klant-registratieformulier of klanten Demeter zijn gecertificeerd. Degene bij Jongerius die plantgoed uitlevert/ orders verwerkt, doet voorafgaand aan het doorvoeren van een bestelling een check of er geen CMS aan een Demeter bedrijf wordt uitgeleverd.

LET OP: Het blijft belangrijk om een goede ingangsccontrole te blijven doen

Ook in 2024 zijn er weer een aantal afwijkingen op CMS gebruik terwijl men wel een CMS-vrij ras had besteld en er een CMS ras was geleverd en dit over het hoofd is gezien bij de ingangsccontrole bij levering.

Prognoses en gegevens

Met dank aan iedereen die de omzetprognose al aan ons heeft doorgegeven, maar we missen nog ongeveer de helft. Graag doorgeven aan Joke Doorschodt info@stichtingdemeter.nl Zorg ook dat uw gegevens up to date blijven. Dus als contactpersonen wijzigen, geef het aan ons door. Ook nieuwe adressen voor Demeter info zijn altijd welkom. Heeft u collega's waarvoor het belangrijk is dat ze deze info ontvangen dan horen we het graag.

Landbouwconferentie Dornach 5 – 8 februari 2025

Wat kunnen wij als biodynamische beweging bijdragen aan de positieve ontwikkeling van de aarde onder het leidende thema 'De aarde als levend wezen'?

In lezingen en werkgroepen gaat het programma van de landbouwconferentie in het Goetheanum in het Zwitserse Dornach diep in op de vraag wat leven inhoudt en hoe we de

gezonde ontwikkeling van de aarde kunnen ondersteunen. Nadat er in 2023 is teruggekeken en in 2024 het jubileum van de landbouwcursus is gevierd, richt deze conferentie zich naar de toekomst: Zullen we erin slagen de huidige sociale, economische en ecologische uitdagingen het hoofd te bieden? En welke rol speelt de biologisch-dynamische landbouw daarin?

Deelname garandeert inspiratie en ontmoeting met boeren en andere betrokkenen bij de BD landbouw van over de hele wereld. [Programma en inschrijving](#).

Nieuwe DLC leden

Aga Twisk, van Maatschap Twisk

Mijn naam is Aga Sulik en ben een boerin in de Flevopolder. Ik zit samen met mijn man Sjaak Twisk in Mts. Twisk. Dit is een biologisch-dynamisch landbouwbedrijf met akkerbouw, groententeelt, zoogkoeien, melkveehouderij en fruitteelt. Mijn moederland is Polen, ben naar Nederland gekomen voor een tussenjaar van mijn studie. In deze periode heb ik Sjaak leren kennen. Na het behalen van mijn *Master of Laws* diploma besloot ik om definitief in Nederland te blijven. Zo stapte ik in het familiebedrijf van Sjaak en samen hebben we het bedrijf verder uitgebreid. Mijn plek in het bedrijf is voornamelijk zorg dragen voor het team en ben ik een schakel tussen de verschillende bedrijfstakken. Ik verzorg ook de dagelijkse administratie, loonadministratie en certificering. Door de jaren

heen heb ik veel ervaring opgebouwd met de regelgeving die van toepassing is op een BD bedrijf. Ik ben door het kantoor van Demeter gevraagd om deel te nemen aan de DLC. Ik denk dat het mooie uitdaging is voor mij. Zo kan ik mijn ervaring in verschillende sectoren delen en tegelijk kan ik nog veel leren door te zien hoe andere Demeter bedrijven invulling geven aan de regelgeving maar vooral te leren van de kennis van collega DLC leden

Madelon van Binsbergen

Mijn naam is Madelon van Binsbergen. Ik ben in Wageningen opgeleid tot levensmiddelentechnoloog. Ik hield van het intellectuele en wetenschappelijke, tot ik daarin vast liep. Het gaf een gemis, een gevoel van deprivatie. Overtuigd als ik was dat er meer moest zijn in het leven, zocht ik die andere kant: het intuïtieve, niet direct zichtbare, holistische, bezielende, leven gevende...

Die zoektocht leverde onder andere twee prachtige kinderen op, die inmiddels pubers zijn. Dat bracht me in verbinding met de voor mij nog onbekende Vrije School, met de jaarfeesten in het ritme van de seizoenen, met grondsteenspreuken, met hoofd-hart-handen en de dienstbaarheid aan de ontwikkeling

van het kind naar vrij en creatief mens.

Intussen heb ik de balans in mijzelf en mijn leven redelijk gevonden. Sinds 2009 werkte ik als kwaliteitsmanager in de biologische en biodynamische handel en verwerking: 15 jaar lang bij Organic Flavour Company en sinds kort bij Odin Foodcoop. Het leukste vond ik het bezoeken van telers en primaire verwerkers, die aan de bron staan van onze voeding. Nu zit ik meer aan

het andere eind van de keten, wat weer heel andere mogelijkheden geeft. Begin dit jaar werd mij gevraagd of ik deel wilde nemen in de DLC voor de handel en verwerking. Dat voelde als een fijne manier om mijn kennis en ervaring in te zetten voor het ondersteunen van de biodynamische landbouw en de vitale voeding die dat voortbrengt.

Preparaten werk en Klett lezen op Kraaybeekerhof

'het werk van preparaat worden' in de wintertijd

De winter is een stille periode voor ons preparatenwerk. De flessen valeriaan zijn vorstvrij opgeborgen. We kijken of de vos die al een keer kwam, weer is gekomen om de schedel met eikenschors op te graven. En we wieden af en toe de aarde op de plekken waar de koehoorns, duizendblad, kamille, brandnetel en paardenbloem zijn ingegraven. Afgelopen jaar was het extreem nat zodat onze preparaten wekenlang in het water lagen dat op het land bleef staan. Het resultaat was kletsnat koemestpreparaat, weinig kamille, veel te natte paardenbloem.....terwijl we juist gaan voor kwaliteitspreparaten. Nu hebben we andere plaatsen op het landgoed gezocht waarvan we denken dat het droger is.

Inmiddels is met veel enthousiasme aan het Kettlezen [1] begonnen. Wij zitten in een kring en één van ons die dat wil leest voor. Regelmatig stoppen we voor gesprek over wat er staat, vragen beantwoorden en we bewandelen geiten- en koeienpaden. Heel levendig. Wij kozen als begin de seizoenenbeschrijvingen in deel twee en doken meteen in de winterbeschrijving. Dit leest als poëzie. Manfred Klett beschrijft hoe de aarde in de wintertijd haar eigenlijke wezen toont en zich opent voor de 'kristalhemel' van de vaste sterren 'de verste kosmos'. Kristalvormende krachten werken in de aarde en vormen de preparaten. Bladzijde 174 e.v. Dit zelf te lezen is een aanrader.

Jola Meijer

[1] Manfred Klett Van agro-industrie naar landbouwkunst ISBN 9789492326935

Hoop is niet hetzelfde als optimisme
evenmin overtuiging dat iets goed zal aflopen
Wel de zekerheid dat iets zinvol is
afgezien van de afloop,
het resultaat.

vrij naar Vaclav Havel

Bestuur en medewerkers van Stichting Demeter
wensen je
Prettige feestdagen en een hoopvol Nieuwjaar.

Mutaties

Nieuwe aspirant Landbouw

- Biologisch Landbouwbedrijf NZ 27 met ruim 200 ha Akkerbouw

Nieuwe en gewijzigde Licentiehouders Landbouw

- Druivenkwekerij Nieuw Tuinzicht is overgenomen door Tim en Sharon van Koolwijk
- Seaking Rotterdam is overgenomen door Frans Sinke en Ralf van Putten en heet nu Daily By Nature
- De Oosterwaarde CV wordt overgenomen door Koen Warnaar en Myrthe Warnaar-Coppes
- Noorderbos VOF is overgenomen door o.a. Albert Broersen en Sjoukje Botterweck
- Ouroboulos CV, tuinbouw bedrijf van rond de 5 hectare in Vlaanderen
- Sprankenhof met een zelfpluktuin
- De Regte Heijden een melkveebedrijf met camping en boerderijwinkel
- De Zonnekouter met een gemengd bedrijf in Vlaanderen
- De Terrenhof met Groenteteelt, granen en een kleine kudde runderen
- Het Nieuwe Erf, pluimveehouderij
- Maatschap Louwsmar, melkveebedrijf met Kalf bij Koe

Nieuwe Licentiehouders Handel & Verwerking

- Agro Impex BV, Verhandelen van wortels en agrarische producten
- Zoomweg Zeeland Coldstore

Nieuwe Demeter Producten

- Hondspoller gouds (kaas) van de Hondspol
- PompoenPuree en WortelPuree van NaNa Bio BV

Opzeggingen/wijzigingen Demeter Verwerkers

- Hermus Made
- Respect4food bv

Opzeggingen/wijzigingen Demeter Landbouw

- Eindelienghe per maart 2025
 - Schoonderbeek
 - F.H.A. Lankhorst VOF
-

Facebook

Instagram

Website

Deze e-mail is verstuurd aan info@stichtingdemeter.nl. U kunt zich hier [aanmelden](#) of [afmelden](#). U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. Voor een goede ontvangst voegt u info@stichtingdemeter.nl toe aan uw adresboek.